

ALIJA
IZETBEGOVIĆ
M U Z E J

NEWSLETTER

JU MUZEJ "Alija Izetbegović" Sarajevo
Broj 2/2020 | Juni-Juli 2020.

2

AKTUELNOSTI

Al Jazeera World objavila dokumentarac o životu Alije Izetbegovića

...

4

AKTIVNOSTI

Izložba fotografija "Alija Izetbegović - Između Istoka i Zapada"

...

5

GODIŠNJICE

25 godina od genocida u Srebrenici

...

FOTO: JU Muzej "Alija Izetbegović"

Al Jazeera World objavila je dokumentarac o prvom predsjedniku Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine Aliji Izetbegoviću, pod nazivom "Bosnian Leader Alija Izetbegovic: From Prisoner to President".

FOTO: Heroji.ba

Safet Zajko, jedan od najvećih heroja odbrane u oslobodilačkom periodu 1992-1995. poginuo je na dužnosti komandanta 2. viteške motorizovane brigade, 17. juna 1993. godine.

Tokom mjeseca jula navršilo se dvadeset pet godina od **genocida u Srebrenici** koji su počinile tadašnje vlasti bosanskih Srba i Vojska Republike Srpske uz pomoć Srbije (tada SR Jugoslavija).

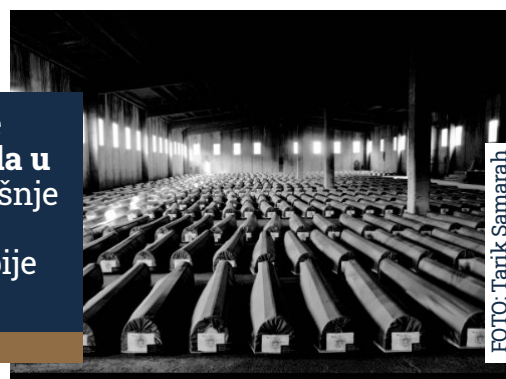

FOTO: Tarik Samarah

FOTO: JU Muzej "Alija Izetbegović"

Od zatvorenika do predsjednika: Al Jazeera World objavila dokumentarac o životu Alije Izetbegovića

Al Jazeera World objavila je dokumentarac o prvom predsjedniku Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine Aliji Izetbegoviću, pod nazivom "Bosnian Leader Alija Izetbegovic: From Prisoner to President".

Riječ je o dokumentarnom filmu čiji je autor istaknuti međunarodno nagrađivani novinar Asad Taha. Taha je boravio u Bosni i Hercegovini te izvještavao o događajima tokom devedesetih godina prošlog stoljeća gdje se zainteresirao za lik i djelo Alije Izetbegovića.

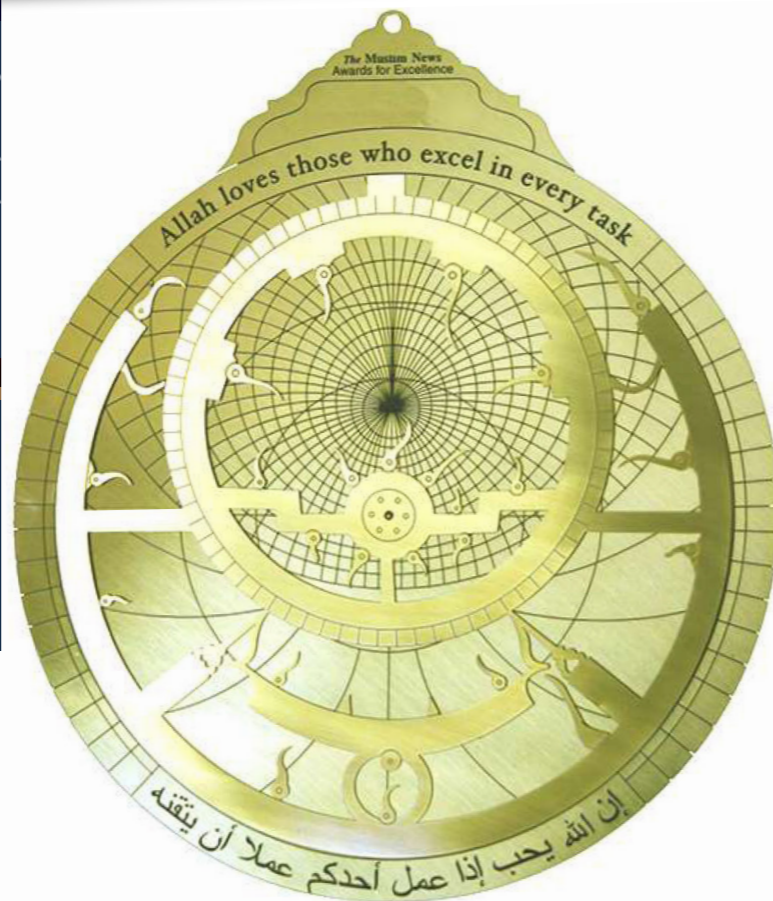
Sagovornici u ovom dvodjelnom dokumentarcu su saborci, savremenici rahmetli predsjednika Alije Izetbegović te članovi najuže porodice.

FOTO: YouTube/Screenshot

Ovaj dokumentarac koji je sniman nekoliko godina posjeduje i arhivske snimke i rekonstrukcije koji približe dočaravaju put i borbu Alije Izetbegovića kroz njegov život

Svojim djelima, društvenim i političkim angažmanom Alija Izetbegović ostavio je neizbrisiv trag u svjetskoj historiji, o čemu svjedoči i ovaj dokumentarac koji je objavila respektabilna Al Jazeera World.

Nagrada za izvrsnost britanskog časopisa The Muslim News nazvana po Aliji Izetbegoviću

Najveći muslimanski časopis The Muslim News koji izlazi u Velikoj Britaniji, od 2001. godine dodjeljuje godišnju 'Nagradu Alija Izetbegović za pozitivno građansko djelovanje' ("Alija Izetbegović Award for Good Citizenship") osobama koje su pokazale hrabrost i odlučnost u promoviranju prava drugih.

U obrazloženju nagrade stoji: "Alija Izetbegović je jedan od najvećih državnika i muslimanskih mislilaca našeg vremena, koji simbolizira borbu i dostojanstvo Bosne i Hercegovine. Tokom svog života, Alija Izetbegović je, riječju i djelom, demonstrirao izrazitu hrabrost i izuzetnu suosjećajnost u osiguravanju prava muslimana da vode smislen i miran život. Nagrada za pozitivno građansko djelovanje nazvana je po Aliji Izetbegoviću zbog njegovog inspirativnog duha: pozitivno građansko djelovanje podrazumijeva borbu za vlastita prava, ali i prava drugih – ta borba mora biti principijelna i istrajna."

Kako je Alija Izetbegović govorio o Bošnjacima u Sandžaku

Glavna vijest u prethodnih mjesec dana u bosanskohercegovačkim i regionalnim medijima je o izuzetno velikom broju zaraženih i preminulih pacijanata od posljedica koronavirusa u Sandžaku.

JU Muzej "Alija Izetbegović" suosjeća se sa narodom Sandžaka i ovom prilikom vam donosi nekoliko izjava Alije Izetbegovića o Sandžaku i Bošnjacima sa ovog područja.

„Otiđite, prebrojte mezarove palih Sandžaklija oko Sarajeva, pa će se oni koji prave razdor posramiti. Ti ljudi su dali živote, oni su se borili zajedno sa nama. Konačno, to je nesretniji dio našeg naroda – onaj dio koji je poslije Berlinskog kongresa ostao tamo preko granice, preko Drine. Prekinuli su nas onda na Berlinском kongresu. Tako se to dogodilo.“

„Čudo bosanskog otpora“, str. 35

„Stoga, mi isto tako trebamo papagajski da ponavljamo – nema skidanja sankcija (Srbiji) dok se ne postigne pravedan mir u Bosni i Hercegovini i dok naša braća u Sandžaku ne dobiju svoja prava.“

„Čudo bosanskog otpora“, str. 46

FOTO: JU Muzej "Alija Izetbegović"

„Danas su muslimani Bosne i Sandžaka, pa i šire, recimo na Kosovu, u istoj situaciji kao muslimani Kaniže.“

Obraćanje na samitu OIC-a, Casablanca, 13. decembar 1994. godine.

„Ovom prilikom želim skrenuti Vašu pažnju na stanje u Sandžaku, uz molbu da učinite sve što je u Vašoj moći da se to stanje popravi. Iako je Sandžak izvan granica Republike Bosne i Hercegovine, mi trajno ostajemo zainteresirani za taj dio našeg naroda.“

Pismo dr. Hamidu Al-Gabidu, 24. septembar 1995. godine.

„Nesretniji dio našeg naroda ostao je prije više od jednog vijeka izvan Bosne i Hercegovine i danas živi kao manjina u Srbiji, odnosno Jugoslaviji, u regiji koja se zove Sandžak. Ja apelujem da Bošnjacima Sandžaka priznate status muslimanske manjine u Organizaciji islamske konferencije.“

Govor na samitu OIC-a, Teheran, 11. decembar 1997. godine.

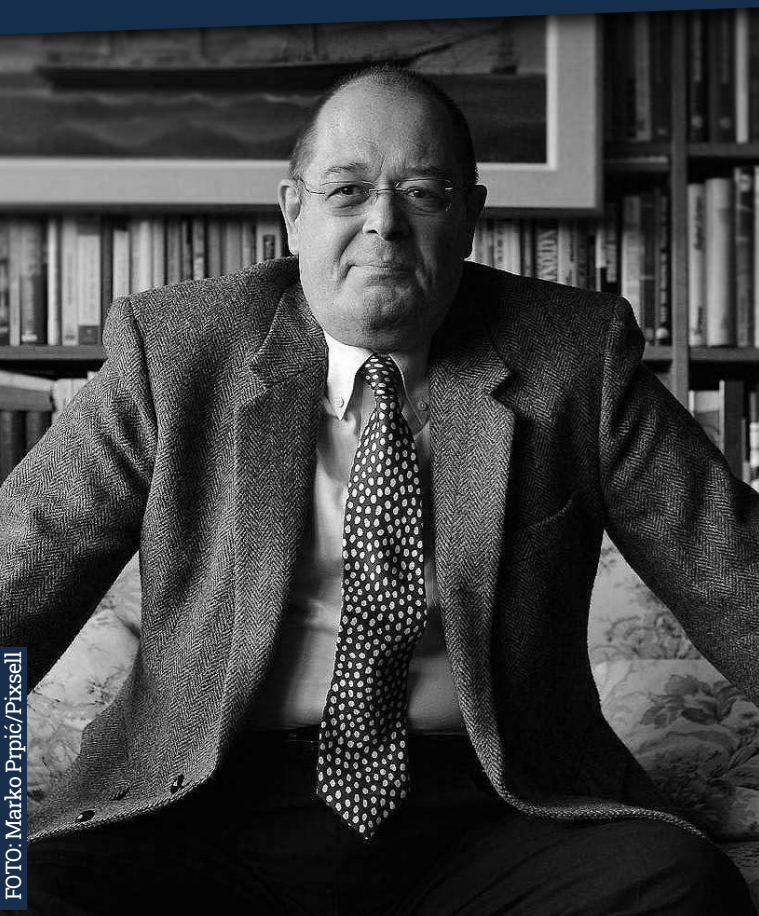

FOTO: Marko Prpić/Pixsell

Preminuo istaknuti hrvatski intelektualac i historičar Ivo Banac

U 74. godini života preminuo je istaknuti hrvatski intelektualac i historičar Ivo Banac.

Povodom smrti Ive Banca, oglasio se predsjednik Stranke demokratske akcije (SDA) i zamjenik predsjedavajućeg Doma naroda BiH Bakir Izetbegović koji je u velikoj mjeri upoznat sa odnosom koji su Alija Izetbegović i Ivo Banac tokom saradnje uspjeli izgraditi.

“S tugom smo primili vijest da je hrvatski povjesničar i sveučilišni profesor Ivo Banac danas preminuo u Zagrebu. Bosna i Hercegovina je njegovim odlaskom izgubila iskrenog prijatelja. Kao intelektualac liberalnih političkih pogleda ostvario je snažnu intelektualnu i političku vezu sa rahmetli Alijom Izetbegovićem koja je vremenom prerasla u iskreno prijateljstvo. Njegov trud u promicanju istine o našoj recentnoj prošlosti, o političkoj borbi za demokratiju i slobodu koju smo zajedno vodili svih ovih godina, ostat će u našem trajnom sjećanju. Prijatelje poput profesora Banca pamtit ćemo po naporu za postizanje dobra koji su sa nama dijelili”, zaključio je Izetbegović.

FOTO: JU Muzej "Alija Izetbegović"

JU Muzej "Alija Izetbegović" organizuje izložbu fotografija "Alija Izetbegović - Između Istoka i Zapada"

JU Muzej "Alija Izetbegović" u saradnji sa Općinom Novi Grad organizuje izložbu fotografija iz privatne arhive predsjednika Alije Izetbegovića pod nazivom "Alija Izetbegović - Između Istoka i Zapada".

Na četrdeset panoa biće prikazano preko 100 fotografija koje hronološki prikazuju život Alije Izetbegovića.

Izložba će biti otvorena u prostorijama Galerije Novi Grad u petak 7. augusta 2020. godine sa početkom u 14 sati. Izložba će biti otvorena za posjetioce do 21. augusta svaki dan u periodu od 10 do 16 sati.

Ulaz na izložbu je besplatan.

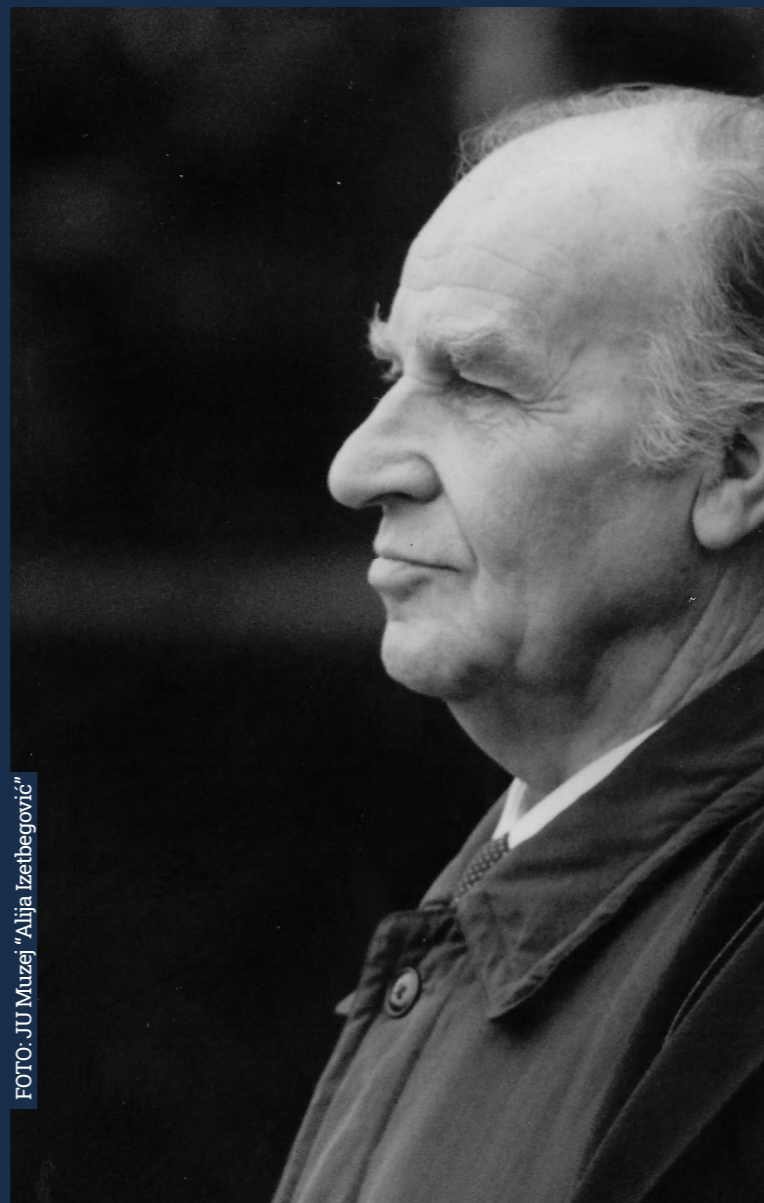

FOTO: Tark Samarah

25 godina od genocida u Srebrenici

Tokom mjeseca jula navršilo se dvadeset pet godina od genocida u Srebrenici koji su počinile tadašnje vlasti bosanskih Srba i Vojska Republike Srpske uz pomoć Srbije (tada SR Jugoslavija).

Iako je trenutno u regionu izuzetno nepovoljna epidemiološka situacija uzrokovana širenjem koronavirusa, održana je komemoracija u Potočarima na nešto drugačiji način nego je to bio slučaj prethodnih godina.

Naime, umjesto dolaska na dženazu i komemoraciju u Srebrenici, svjetski zvaničnici su ove godine poslali video poruke u kojima su pozvali na prestanak negiranja genocida i odali počast žrtvama.

Među mnogobrojnim svjetskim liderima koji su odali počast žrtvama genocida u Srebrenici bili su: bivši predsjednik Sjedinjenih Američkih Država Bill Clinton, princ od Walesa

Charles, predsjednik Republike Turske Recep Tayyip Erdoğan, princ Kraljevine Saudijske Arabije Faisal bin Farhan Al-Saud, glavni tužilac Haškog tribunala Serge Brammertz, predsjednik rezidualnog mehanizma za kaznene sudove za bivšu Jugoslaviju Carmel Agius, američki državni tajnik Michael Pompeo, premijer Velike Britanije Boris Johnson, predsjednik Republike Francuske Emmanuel Macron, predsjednik Njemačke Frank-Walter Steinmeier, bivši premijer Malezije, Mohamed Mahathir i drugi.

Alija Izetbegović o genocidu u Srebrenici:

"Kad se dogodi tragedija ovog obima, nema nevinih. Svako je od nas kriv što je moguć svijet u kojem je moguća Srebrenica".

"Za sve nas tragedija Srebrenice ostaje najveća nesreća koja se mogla dogoditi u našim životima. Prevelika nesreća za premalu Bosnu."

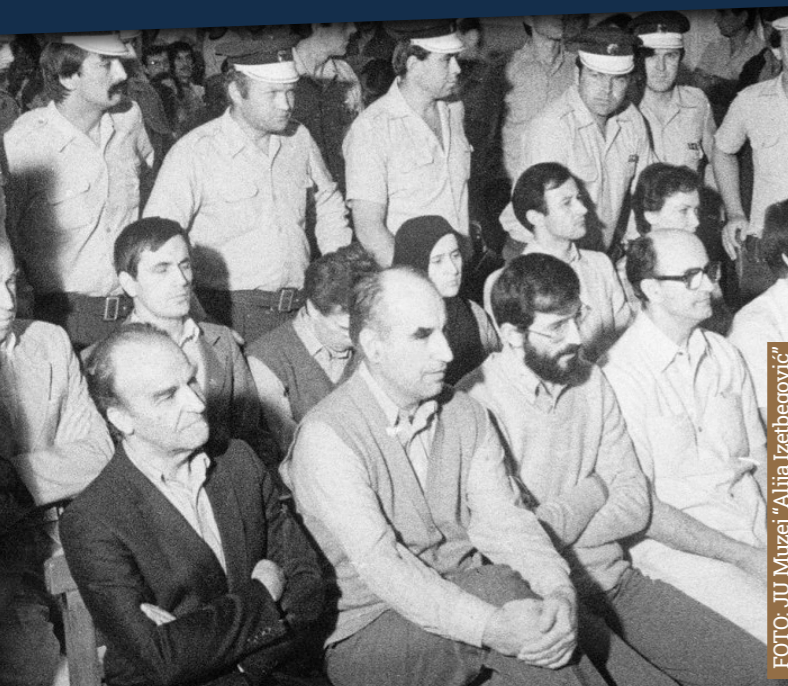

FOTO: JU Muzej "Alija Izetbegović"

Peticija Predsjedništvu SFRJ za oslobađanje Alije Izetbegovića

U martu 1983. godine Alija Izetbegović, zajedno s još 11 uglednih intelektualaca uhapšen je i optužen u postupku koji će u javnosti uskoro postati poznat kao "Sarajevski proces."

Pod optužbom "udruživanje radi rušenja ustavnog poretka" i činjenja "verbalnog delikta", u očigledno montiranom političkom procesu Okružnog suda u Sarajevu, dvanaest optuženih osuđeno je na ukupno 90 godina zatvora.

Uskoro po njenom izricanju, uslijedile su oštre reakcije javnosti: 20 uglednih beogradskih intelektualaca 6. juna 1986. godine uputilo je Predsjedništvu SFRJ peticiju za oslobađanje svih optuženih.

U peticiji koju najvećim dijelom potpisuju članovi Srpske akademije nauka i umjetnosti (SANU) istaknuto je da će suđenje ostati zabilježeno u historiji novijeg jugoslovenskog pravosuđa kao arhetip egzemplarnog kažnjavanja za riječ i misao.

Iako peticija nije naišla na očekivani odjek, ona je jasno ukazala na ugroženost principa pravičnosti i postupka pravednog suđenja koje je Sarajevski proces u potpunosti zane-mario.

16. juna 1942. godine umro Karlo Paržik (Karel Pařík)

Foto: Wikipedia

"Ovdje počiva graditelj Sarajeva arhitekt Karel Parik, Veliš kod Jičina 4. 7. 1857. Sarajevo 16. 6. 1942. Čeh rodnom, Sarajlija izborom, zahvalna Bosna i Hercegovina", riječi su koje stoje na nadgrobnom spomeniku Karla Paržika na sarajevskom groblju Sveti Mihovil.

Preselivši se u Sarajevo nakon Austro-Ugarske okupacije BiH, Karlo Paržik ostavio je neizbrisiv trag u historiji Sarajeva i Bosne i Hercegovine. U skoro 60 godinama svoga boravka i djelovanja u Bosni, svojim izuzetno bogatim i plodonosnim radom oblikovao je savremeni bosanskohercegovački prostor mijenjajući vizuru glavnog grada u do tada neviđenoj mjeri primjenom novog austrougarskog arhitektonskog izraza uvodeći prostor Bosne i Hercegovine u zapadnoevropski kulturni krug.

Projektirao je oko 150 zgrada u Bosni, od kojih se 70 nalazi samo u Sarajevu. Među građevinama koje je Paržik projektovao stoje neka od najprepoznatljivijih arhitektonskih obilježja današnjeg Sarajeva i Bosne i Hercegovine: Narodno pozorište u Sarajevu, Zemaljski muzej u Sarajevu, Fakultet islamskih nauka (prvobitno Šerijatsko-sudačka škola), Akademija likovnih umjetnosti (prvobitno Evangelistička crkva), Aškenaska sinagoga, Hotel Evropa i zgrada Vijećnice u Sarajevu. Osim u Sarajevu, Paržikova djela mogu se naći po cijeloj Bosni i Hercegovini (projektirao je dvadesetak crkava, samostana, kapela...), ali i u Hrvatskoj, Srbiji, Crnoj Gori, Albaniji...

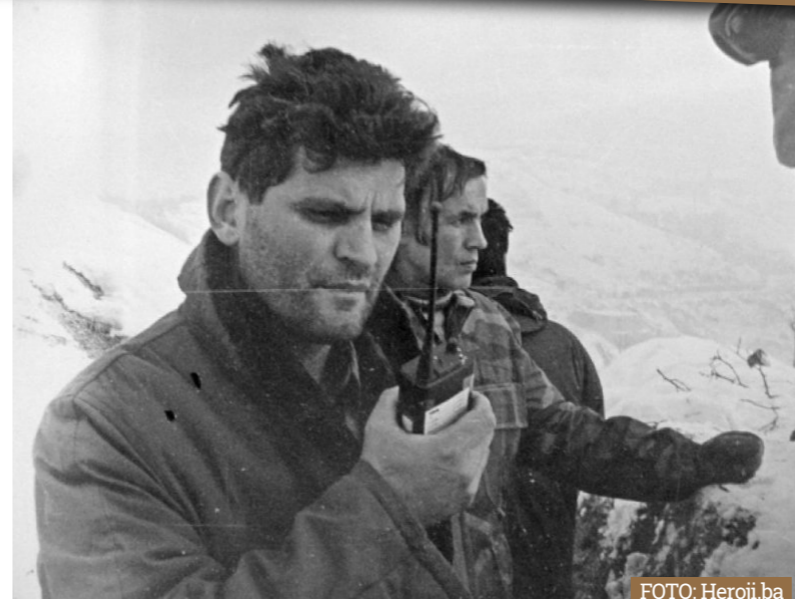

FOTO: Heroji.ba

17. juna 1993. godine poginuo heroj Safet Zajko

Safet Zajko, jedan od najvećih heroja odbrane u oslobodilačkom periodu 1992-1995. poginuo je na dužnosti komandanta 2. viteške motorizovane brigade, 17. juna 1993. godine, prilikom izviđanja neprijateljskih položaja na Mijatovića kosi, u jednom od najisturenijih rovova na brdu Žuč.

Ratno priznanje Zlatni ljiljan Safet Zajko je dobio 1992. godine kao jedan od prvih dobitnika ovog najvećeg ratnog priznanja, a Ukazom Predsjedništva RBiH od 14. 4. 1994. posthumno je odlikovan i Ordenom heroja oslobodilačkog rata, kao brigadni general Armije Republike Bosne i Hercegovine. Odlukom Predsjedništva RBiH od 12. 1. 1996. godine, posthumno je proizveden u čin brigadnog generala.

Zahvaljujući temeljima koje je postavio Safet Zajko, pripadnici Druge viteške motorizovane brigade nastavili su putem kojim ih je poveo njihov komandant. Kao jedna od najboljih brigada Armije RBiH učestvovali su u borbama na Treskavici, Bjelašnici, Igmanu, a 1995. godine svoj vojni put završavaju u borbama za oslobodjenje Bosanske Krajine.

Druga viteška brigada na svom ratnom putu postigla je izuzetne rezultate. Dokaz tome je i 38 dobitnika priznanja Zlatni ljiljan i Orden heroja oslobodilačkog rata kojim je odlikovan i njihov prvi komandant – Safet Zajko. Sahranjen je kao šehid u haremu Ali-pašine džamije u Sarajevu.

28. juna 1914. godine dogodio se Sarajevski atentat

U oružanom napadu pripadnika organizacije „Mlada Bosna“, 28. juna 1914. godine ubijen je austrougarski prijestolonasljednik Franc Ferdinand i njegova trudna supruga Sofija.

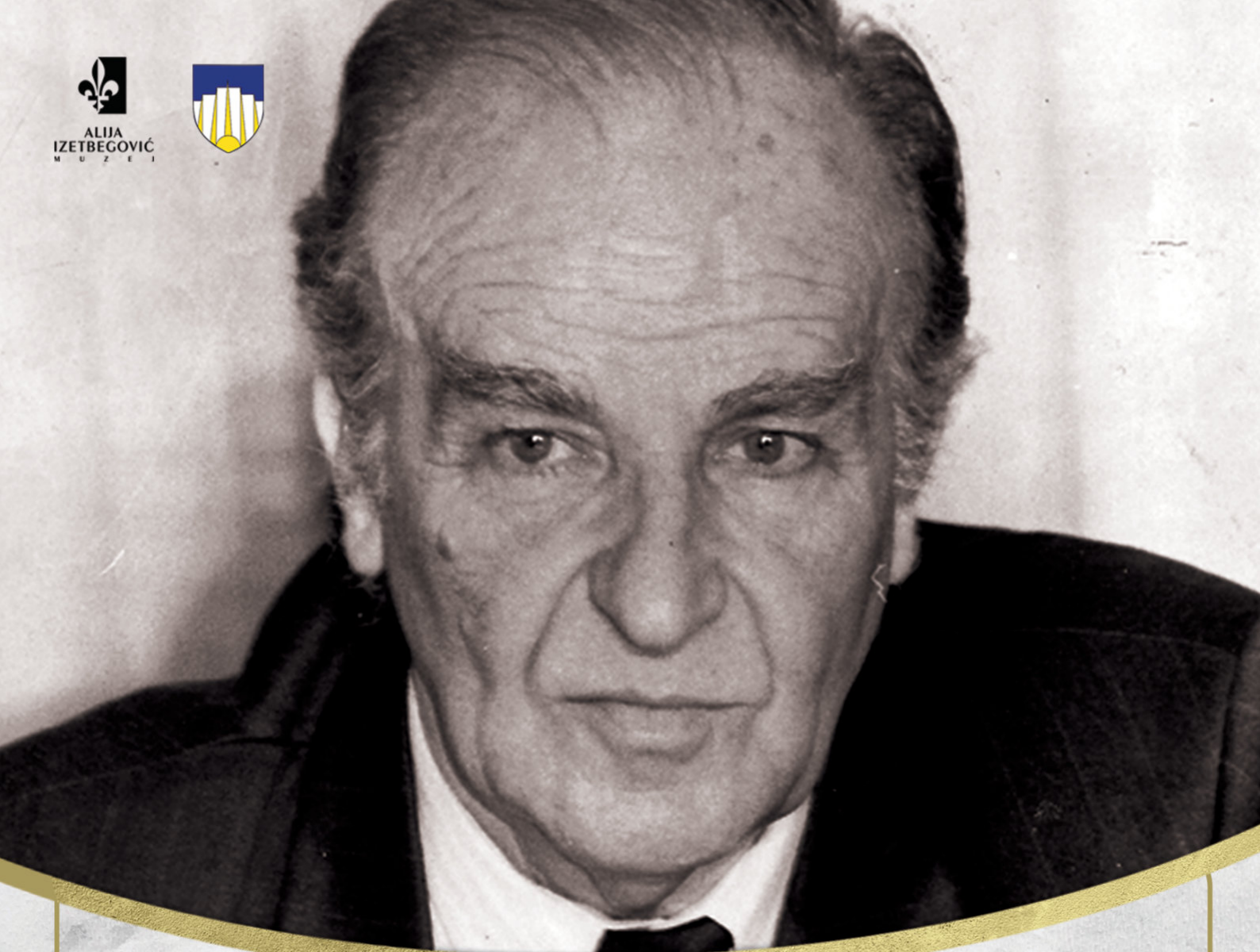
U kasnijem razvoju historijskih dešavanja ovaj događaj koji će postati poznat pod imenom „Sarajevski atentat“ pokazao se kao uzročnik izbijanja Prvog svjetskog rata pokrenuvši čitav niz procesa koji su tokom sljedeće 4 godine (1914-1918) zahvatili kompletan evropski prostor.

Gavrilo Princip, izvršilac ubistava, osuđen je na doživotnu robiju a usljed nepovoljnih zatvorskih uslova preminuo je u zatvorskoj bolnici u Teresienstadtu 28. aprila 1918. godine. Posmrtni ostaci Gavrila Principa i ostalih učesnika atentata su nakon Prvog svjetskog rata 7. jula 1920. godine preneseni u zajedničku grobnicu u Sarajevu da bi tek 1939. godine nakon što je završena namjenska "Kapela Vidovdanskih heroja", bili sahranjeni u Starom srpskom pravoslavnom groblju Sv. Mihajlo na Koševu.

Na ploči ugrađenoj u kapelu na kojoj se nalaze imena Vidovdanskih heroja stoje Njegoševi stihovi: "Blago tome ko do vijek živi, imao se rađa i roditi".

Foto: Wikipedia

IZLOŽBA FOTOGRAFIJA

**“ALIJA IZETBEGOVIĆ –
IZMEĐU ISTOKA I ZAPADA”**

**GALERIJA OPĆINE
NOVI GRAD SARAJEVO**

OTVORENJE IZLOŽBE: 7.8.2020. GODINE U 14:00 SATI

**IZLOŽBA ĆE BITI OTVORENA ZA POSJETIOCE DO 21.8.2020.
SVAKIM RADNIM DANOM OD 10H DO 16H.**

ULAZ BESPLATAN